

ΑΡ. 3580ΑΡ. ΑΠΟΦΑΣΗΣ 53

Αριθμός 1224

Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΩΝ ΛΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ
(ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΚΑΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2001)

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 21

Ο Έφορος Λημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Λημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Σχέδιο επιδότησης της εφαρμογής συστημάτων ISO 9000, ISO 14001 και HACCP σε Ξενοδοχεία και τουριστικά καταλύματα.

1. Διαδικασία:

Στις 26 Οκτωβρίου 2001 κοινοποιήθηκε από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού (Κ.Ο.Τ.), ως Αρμόδια Αρχή, στον Έφορο Λημοσίων Ενισχύσεων πρόγραμμα ενισχύσεων το οποίο φέρει τον τίτλο «Σχέδιο επιδότησης της εφαρμογής συστημάτων ISO 9000, ISO 14001 και HACCP σε Ξενοδοχεία και τουριστικά καταλύματα». Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Λημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001 (εφεξής καλούμενων ως ο «Νόμος») και του περί Ελέγχου των Λημοσίων Ενισχύσεων (Διαδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001.

Το πρόγραμμα βρισκόταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Νόμου (30.4.2001) και ως εκ τούτου με βάση το άρθρο 21 συνιστά υφιστάμενο πρόγραμμα το οποίο δεν προβλέπει ημερομηνία λήξης.

2. Περιγραφή του κοινοποιηθέντος προγράμματος ενισχύσεων:

- (α) Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού.
- (β) ο στόχος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι η εφαρμογή συστημάτων ποιότητας—
 - (i) στη διεύθυνση και διοίκηση (ISO 9000, το οποίο περιλαμβάνει το ISO 9001 και το ISO 9002),
 - (ii) στη διαχείριση του περιβάλλοντος (ISO 14001), και
 - (iii) στην υγιεινή (HACCP),
 της Ξενοδοχειακής βιομηχανίας.
- (γ) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης.
- (δ) δικαιούχοι της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι όλα τα αδειούχα Ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων και άλλες αδειούχες Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις με δυναμικότητα άνω των 100 κλινών. Για να παραχωρηθεί η ενίσχυση για τα πιστοποιητικά ISO 14001 και το HACCP η δικαιούχος επιχείρηση θα πρέπει να έχει λάβει πρώτα πιστοποιητικό ISO 9001 ή ISO 9002. Η αξιολόγηση και πιστοποίηση διενεργείται μέσω του Κυπριακού Οργανισμού Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Κ.Ο.Π.Ε.Π.) του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στον οποίο υποβάλλεται η σχετική έκθεση για πιστοποίηση.

Δε γίνεται οποιοσδήποτε διαχωρισμός μεταξύ μεγάλων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Μ.Μ.Ε.)

- (ε) επιλέξιμα κόστη – ένταση: Επιλέξιμο κόστος είναι τα έξοδα πιστοποίησης από τον Κ.Ο.Π.Ε.Π., δεν προνοείται ένταση αλλά κατ' αποκοπή ποσό ως εξής:
- (i) £4.000 για τα ISO 9001 ή ISO 9002,
 - (ii) £2.500 για το ISO 14001, και
 - (iii) £1.500 για το HACCP.
- Η επιχορήγηση καταβάλλεται από τον Κ.Ο.Τ. στον αιτητή αφού υποβληθεί η σχετική αίτηση και προσκομιστούν τα σχετικά πιστοποιητικά από τον Κ.Ο.Π.Ε.Π.
- (στ) το πρόγραμμα δεν έχει ημερομηνία λήξεως. Η εφαρμογή του άρχισε από τις 11.11.99.
- (ζ) προϋπολογισμοί: Η προβλεπόμενη δαπάνη για το 2001 ήταν : £0,08 εκ.
- (η) νομική βάση: Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Κ.Ο.Τ.
- (θ) προβλεπόμενοι δικαιούχοι: από 101–500 επιχειρήσεις.
- (ι) μέσα παροχής πληροφοριών και ελέγχου—
Η Αρχή ελέγχει τα σχετικά πιστοποιητικά που χορηγούνται από τον Κ.Ο.Π.Ε.Π. και καταβάλλει την επιχορήγηση.
- (ια) σώρευση: Δεν προβλέπεται σώρευση.
3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε:
- (α) Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου «δημόσια ενίσχυση» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό διά της ενοχικής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής.
- (β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση κρίθηκε ότι συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά τις προϋποθέσεις του Νόμου—
- (i) χορηγείται έμμεσα από το Δημόσιο, διότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση χορηγείται από τον Κ.Ο.Τ. ο οποίος αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που ορίζει και παύει το Υπουργικό Συμβούλιο.
 - (ii) συνιστά οικονομικό όφελος αφού η επιχορήγηση που παρέχεται στις δικαιούχους επιχειρήσεις (δικαιούχος 2(δ) ανωτέρω) σημαίνει οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο οι αποδέκτες επιχειρήσεις δε θα είχαν λάβει υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.
 - (iii) συνιστά ενοχική μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής κι αυτό γιατί η επιχορήγηση δε δίδεται γενικά σε όλες ανεξαιρέτως τις επιχειρήσεις, αλλά περιορίζεται στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην τουριστική βιομηχανία και αφορά μόνο τις αδειούχες ξενοδοχειακές μονάδες 5, 4 και 3 αστέρων και τις αδειούχες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που είναι δυναμικότητας πέραν των 100 κλινών.
 - (iv) τέλος, επειδή το κοινοποιηθέν πρόγραμμα επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύ-

σεων στις δικαιούχους επιχειρήσεις (2 (δ) ανωτέρω) και επειδή οι ενισχύσεις αποτελούν πλεονέκτημα προς αυτές, γι' αυτό το μέτρο είναι σε θέση να νοθεύσει τον ανταγωνισμό τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στις αγορές των άλλων χωρών.

Η διαπίστωση και μόνο της ύπαρξης νόθευσης ή της δυνατότητας νόθευσης του ανταγωνισμού ικανοποιεί και την τελευταία προϋπόθεση που θέτει ο Νόμος στο άρθρο 2 στον ορισμό του όρου δημόσια ενίσχυση. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται εκ του Νόμου να εξεταστεί περαιτέρω κατά πόσο η νόθευση του ανταγωνισμού είναι σημαντική ή όχι. Συνεπώς, ακόμα και στις περιπτώσεις εκείνες που το μερίδιο αγοράς των ενισχυόμενων επιχειρήσεων είναι αμελητέο, η πιο πάνω προϋπόθεση ικανοποιείται.

- (γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, για τις οποίες, όμως, απαιτείται κοινοποίηση.

Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τη γεωργία, τη κτηνοτροφία και την αλιεία το παρόν πρόγραμμα δεν εμπίπτει στην κατηγορία αυτή.

Αναφορικά, εξάλλου, με τη δεύτερη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, κρίθηκε ότι, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, δεν μπορούν να δραστηριοποιηθούν στην ξενοδοχειακή βιομηχανία στη Δημοκρατία.

Λαμβανομένων υπόψη των πιο πάνω εξετάστηκε περαιτέρω σε ποια κατηγορία ενισχύσεων, από τις κατηγορίες που προνοούν τα άρθρα 4,5 και 5Α του Νόμου, εμπίπτουν οι υπόλοιπες δημόσιες ενισχύσεις.

- (δ) Αρχικά εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες των ενισχύσεων του άρθρου 4 του Νόμου που ο Έφορος υποχρεούται να εγκρίνει. Επειδή η ενίσχυση παρέχεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ξενοδοχειακή βιομηχανία, κρίθηκε ότι η ενίσχυση δεν εμπίπτει σε καμία από τις πέντε κατηγορίες που ορίζει το άρθρο 4.

Στη συνέχεια εξετάστηκε κατά πόσο η δημόσια ενίσχυση εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 5Α σύμφωνα με το οποίο οι ενισχύσεις για εξαγωγές απαγορεύονται. Κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δεν εμπίπτει στο άρθρο 5Α του Νόμου.

Ενόψει των πιο πάνω, κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις πρόνοιες του άρθρου 5 και πιο συγκεκριμένα του 5(1)(β) του Νόμου, δηλαδή στις ενισχύσεις που μπορεί να εγκριθούν από τον Έφορο και αφορούν την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Αφού λήφθηκε περαιτέρω υπόψη ότι το άρθρο 5(2) του Νόμου προνοεί την έκδοση κανονισμών, όπου είναι απαραίτητο, που περιέχουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση δημοσίων ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 5(1) του Νόμου, κρίθηκε ότι σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 5 του Νόμου η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δύναται να εγκριθεί από τον Έφορο με βάση τις πρόνοιες του Νόμου ή και των δυνάμει του άρθρου 5(2) του Νόμου εκδοθέντων Κανονισμών.

Ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τις λεπτομέρειες του κοινοποιηθέντος προγράμματος (σκοπό – ένταση – επιλέξιμα κόστη – δικαιούχους – σώρευση κ.ά.), έκρινε ότι τα κριτήρια που καθορίζει τόσο ο Νόμος όσο και οι δυνάμει αυτού εκδοθέντες Κανονισμοί αναφορικά με τα επιλέξιμα κόστη και τις εντάσεις δεν ικανοποιούνται διότι—

- (i) Το επιλέξιμο κόστος του προγράμματος είναι η δαπάνη για την εξασφάλιση, από τις δικαιούχους επιχειρήσεις, του σχετικού πιστοποιητικού από τον Κ.Ο.Π.Ε.Π. το οποίο δεν είναι συμβατό με κανένα από τα επιλέξιμα κόστη των Κανονισμών και
- (ii) το πρόγραμμα δεν καθορίζει ένταση, αλλά προνοεί για την καταβολή ενός κατ' αποκοπή ποσού, ως ακολούθως:
 - (i) £4.000 για τα ISO 9001 ή ISO 9002,
 - (ii) £2.500 για το ISO 14001, και
 - (iii) £1.500 για το HACCP.

Το πιο πάνω ποσό καταβάλλεται ανεξάρτητα από τα κόστη τα οποία έχουν υποστεί οι επιχειρήσεις για την εξασφάλιση του σχετικού πιστοποιητικού, και το οποίο στην πραγματικότητα είναι πολλαπλάσιο του ποσού που οι επιχειρήσεις καλούνται να καταβάλουν στον Κ.Ο.Π.Ε.Π. με βάση το ισχύον τιμολόγιο του για κάθε πιστοποίηση. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η χρέωση του Κ.Ο.Π.Ε.Π. σε μία επιχείρηση που εργοδοτεί από 51 μέχρι 100 άτομα για την πιστοποίηση, ISO 9001 και ISO 9002, είναι κατά κανόνα £1.125.

Το γεγονός ότι, αφενός μεν το επιλέξιμο κόστος δεν περιλαμβάνεται στα επιλέξιμα κόστη τα οποία οι Κανονισμοί θεωρούν συμβατά για να επιτευχθεί η ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων και αφετέρου το ύψος της ενίσχυσης δεν είναι ούτε ανάλογο ούτε το απαραίτητο αναγκαίο για την έκδοση του πιστοποιητικού αλλά είναι πολλαπλάσιο της πραγματικής δαπάνης που απαιτείται για την εξασφάλιση των σχετικών πιστοποιητικών, καθιστά την ενίσχυση λειτουργική ενίσχυση, η οποία δε χρηματοδοτεί άμεσα επενδύσεις ή δημιουργία θέσεων εργασίας ή έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη.

Οι λειτουργικές ενισχύσεις ενδέχεται να εμπίπτουν στις κατηγορίες δημοσίων ενισχύσεων που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, δυνάμει του άρθρου 5 του Νόμου. Βασικές, όμως, προϋποθέσεις για να εγκριθούν από τον Έφορο ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 5, είναι οι ενισχύσεις αυτές είναι κατάλληλες και απαραίτητες για την επίτευξη των σκοπών του άρθρου 5. Οι ενισχύσεις λοιπόν που εγκρίνονται δυνάμει του άρθρου 5 πρέπει να μην ξεπερνούν τα όρια του τι είναι κατάλληλο και αναγκαίο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών του συγκεκριμένου άρθρου.

Για αυτούς τους λόγους, κρίθηκε ότι λειτουργικές ενισχύσεις δύνανται να εγκριθούν από τον Έφορο υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις και κατά κανόνα σε περιπτώσεις οι οποίες αναφέρονται ρητά στους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 5(2) του Νόμου και περιέχουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση κατηγοριών δημοσίων ενισχύσεων που εμπίπτουν στους τομείς που καλύπτει το άρθρο 5.

Κατ' επέκταση, η επιχορήγηση που παρέχεται με την κοινοποιηθείσα ενίσχυση, ως λειτουργική ενίσχυση, αποβλέπει στο να απαλλάξει τις δικαιούχους επιχειρήσεις από δαπάνες που θα έπρεπε οι ίδιες να εμπομισθούν στα πλαίσια της διαχείρισης των συνήθων δραστηριοτήτων τους. Το αποτέλεσμα είναι να νοθεύεται ο ανταγωνισμός στον τομέα στον οποίο χορηγείται η επιχορήγηση και να υπάρχει σαφής κίνδυνος αλλοίωσης των όρων των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον, χωρίς να καθίσταται δυνατή η επίτευξη ενός από τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 5 του Νόμου (ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων).

Ενόψει των πιο πάνω, η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει δυνάμει του άρθρου 5 του Νόμου, η οποία, όμως, δεν εγκρίνεται διότι δεν είναι ούτε κατάλληλη αλλά ούτε και ανάλογη για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 5.

Ο Έφορος εξέτασε, τέλος, κατά πόσο μετά την κατάργησή του το πρόγραμμα θα μπορούσε να χορηγηθεί ως ενίσχυση *de minimis* με βάση τα άρθρα 2 και 7 του Νόμου. Ενίσχυση, δηλαδή, προς μία επιχείρηση, που λόγω του πολύ μικρού ύψους της (συνολικά κάτω από £57.000 για περίοδο 3 χρόνων) δεν επιφέρει ή δεν μπορεί να επιφέρει οποιαδήποτε αισθητή νόθευση του ανταγωνισμού.

Ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τους όρους του προγράμματος, έκρινε ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις του Νόμου και, ως εκ τούτου, η Αρμόδια Αρχή μπορεί να χαρακτηρίσει το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ως ενίσχυση *de minimis*.

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

- A. Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα με τίτλο «Σχέδιο επιδότησης της εφαρμογής συστημάτων ISO 9000, ISO 14001 και HACCP σε ξενοδοχεία και τουριστικά καταλύματα» συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου.

Το πρόγραμμα εμπίπτει στις κατηγορίες δημοσίων ενισχύσεων, που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, κρίθηκε όμως ότι δεν είναι συμβατό με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας. Ως εκ τούτου, ο Έφορος αποφασίζει ότι πρέπει να καταργηθεί το αργότερο μέχρι τις 30.4.2003.

Αποφασίζει, τέλος, ότι, εάν το κοινοποιηθέν πρόγραμμα καταργηθεί, δύναται, με βάση το Νόμο, να χαρακτηριστεί από την Αρμόδια Αρχή ως ενίσχυση de minimis.

- Β. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού.

ΧΡ. ΑΝΔΡΕΟΥ,
Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.

Λευκωσία, 18 Φεβρουαρίου 2002.

Ε.Λ.Ε. 25.06.002.53 (118.1.2.27.1.1.10)